

تعیین میزان تأثیر معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش صنعت (شهرک‌های صنعتی)

محمد صادقی سیاح

رئیس گروه حسابرسی مالیاتی غرب تهران، sayah_s56@yahoo.com

حمید جمشیدی^۱

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

چکیده

هدف اصلی از انجام این پژوهش بررسی تأثیر معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم برافزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت (شهرک‌های صنعتی) است. بدین منظور تأثیر سه عامل پوشش زمانی معافیت مالیاتی، محدودیت شعاع مکانی جهت برخورداری از معافیت مالیاتی و تأثیر مآخذ مورد محاسبه معافیت بر افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت نیز بررسی شد. روش پژوهش نیز از نوع پیمایشی و داده‌های مورد نیاز از طریق پرسشنامه گردآوری شد. نمونه پژوهش شامل ۹۶ مشاهده و روش آزمون فرضیه‌ها نیز روش مقایسه میانگین جامعه تک نمونه‌ای می‌باشد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ ق. م. و عوامل آن شامل پوشش زمانی، شعاع مکانی و مآخذ محاسبه معافیت مالیاتی تأثیر معناداری در افزایش و جذب سرمایه‌گذاران خصوصی در شهرک‌های صنعتی دارد.

کلید واژه‌ها: معافیت مالیاتی، قانون مالیات‌های مستقیم، پوشش زمانی معافیت مالیاتی، شعاع مکانی معافیت مالیاتی، مآخذ معافیت مالیاتی

۱- مقدمه

هر اقتصادی برای فراهم آوردن عنصر سرمایه نیازمند سرمایه‌گذاری است و سرمایه‌گذاری در صورتی در حد و اندازه مطلوب تحقق می‌یابد که نهادهای موجود در جامعه بتوانند امنیت مورد نیاز سرمایه‌گذاری را تأمین کنند. در ادبیات امروز سرمایه‌گذاری به ویژه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، مبحث امنیت سرمایه‌گذاری و تضمین حقوق سرمایه‌گذار، بخش وسیعی از مباحث را به خود اختصاص داده است. روند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی بیانگر نوساناتی در نقش این دو نوع سرمایه‌گذاری در فرایند تشکیل سرمایه می‌باشد. بخش خصوصی و دولتی دارای انگیزه‌های متفاوتی می‌باشند. بخش خصوصی به دنبال حداکثر کردن سود و به تبع آن به حداکثر رساندن ارزش فعلی خالص یک پروژه می‌باشد و انجام هر طرح و پروژه سرمایه‌گذاری را تا آنجا که امکان پذیر است در یک تصمیم عقلایی دنبال می‌کند و همین موضوع می‌تواند توضیح دهد چرا سرمایه‌گذار خصوصی به حوادث سیاسی و اقتصادی واکنش سریع نشان می‌دهد. لذا هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ ق. م. م. برافزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت (شهرک‌های صنعتی) است.

خلاصه‌ای از ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم (براساس آخرین اصلاحات)

ماده ۱۳۲- درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود و هم‌چنین درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتلها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یادشده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر می‌شود، از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کم‌تر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد.

- دوره برخورداري محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی مذکور موضوع این ماده واقع در شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی به مدت دو سال و

در صورت استقرار شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کم‌تر توسعه یافته، به مدت سه سال افزایش می‌یابد.

- شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی برای اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در مناطق آزاد و سایر مناطق کشور تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موقع مقرر قانونی است. اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی شامل ترازنامه و حساب سود و زیان طبق نمونه‌ای است که توسط سازمان امور مالیاتی تهیه می‌شود

- نرخ صفر مالیاتی و مشوق‌های موضوع این ماده شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران و پنجاه کیلومتری مرکز استان اصفهان و سی کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت براساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن نمی‌شود.

- مالیات با نرخ صفر موضوع این قانون صرفاً شامل درآمد ابرازی به جز درآمدهای کتمان شده می‌باشد. این حکم در مورد کلیه احکام مالیاتی با نرخ صفر منظور در این قانون و سایر قوانین مجری است.

فرضیه‌های اصلی

- ۱- معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی تأثیر داشته است؟
- ۲- معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی مناطق کم‌تر توسعه یافته تأثیر داشته است؟

فرضیه‌های فرعی

- ۱- اصلاح پوشش زمانی معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم (افزایش مدت معافیت) از طرف دولت باعث افزایش سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش‌های صنعتی می‌شود؟
- ۲- برخورداری شهرک‌های صنعتی مستقر در محدوده شعاع تعیین شده در تبصره ۲ ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم از معافیت مالیاتی ماده مذکور باعث افزایش سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش‌های صنعتی می‌شود؟

۳- اصلاح ماخذ محاسبه معافیت موضوع ماده ۱۳۲ق.م.م از سود ابرازی به درآمد مشمول مالیات تعیین شده توسط اداره امور مالیاتی باعث برخورداری بهینه از معافیت مزبور خواهد شد؟

۲- پیشینه پژوهش

پژویان و خسروی (۱۳۹۱) به بررسی تأثیر تورم بر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری بخش دولتی، تورم، مالیات بر شرکت‌ها و نرخ بهره رابطه منفی با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داشته، اما تسهیلات، سیاست‌های تعدیل و صندوق ذخیره ارزی، تأثیر مثبت بر روی سرمایه‌گذاری خصوصی داشته‌اند. با توجه به رابطه معکوس میان سرمایه‌گذاری و تورم، اعمال سیاست‌های مؤثر بر کاهش تورم که در نتیجه سبب تشویق پس اندازها و ایجاد انگیزه‌های سرمایه‌گذاری، جلوگیری از فرار سرمایه از بخش تولیدی به سمت فعالیت‌های سفته بازی و دلالی می‌گردد.

حکیمی (۱۳۹۲) به بررسی مکانیزم تحریک فرآیند سرمایه‌گذاری توسط مالیات در شرکت‌های صنعتی جمهوری اسلامی ایران اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم که در سال ۱۳۸۰ توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، پرداختند و به این نتیجه رسیده شده است که صرف نظر از شرایط قبل از اصلاحیه و معافیت‌های مالیاتی حاضر در بخش صنعت، قانون جدید نقش تعیین کننده‌ای در نرخ سرمایه‌گذاری نداشته و در مقابل عواملی هم‌چون نرخ سود بانکی، نرخ رشد قیمت مسکن و غیره به مراتب مؤثرتر بوده‌اند.

عبدالملکی و شیردلیان (۱۳۹۲) تحقیقی با عنوان "تحلیل تأثیر معافیت‌های مالیاتی بر کارایی اقتصادی منطقه‌ای (مطالعه موردی معافیت‌های مالیاتی مناطق محروم موضوع ماده ۱۳۲ ق م م)" انجام دادند. نتایج نشان می‌دهد که عامل معافیت‌های مالیاتی اثری بر متوسط نرخ رشد و توسعه اقتصادی استان‌های کشور نداشته است و این می‌تواند به دلیل ضعیف بودن قدرت تحریک این سیاست، کم بودن دوره زمانی اجرای این قانون، عدم حساسیت سرمایه‌گذاری و تولید در مناطق نسبت به قوانین مالیاتی، عدم وجود عوامل همزمان جهت تأثیرگذاری عامل معافیت مالیاتی و یا نبود عوامل مهم و بسترساز برای تأثیر گذاری عامل معافیت مالیاتی باشد.

فیض (۱۳۹۳) به تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر بر کارایی و اثر بخشی ساختار معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی در استان سمنان پرداخت. مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی یک سیاست مالیاتی است که از طریق آن دولت‌ها برای رسیدن به اهداف توسعه‌ای، افزایش سرمایه‌گذاری و افزایش اشتغال به گروه خاصی از سرمایه‌گذاران و یا فعالان اقتصادی (مشوق هدفمند) و یا به همه آنها (مشوق عام یا غیرهدفمند) با اعطای انواع تخفیف، ترجیحات، ارفاق، اعتبار و تعویقات مالیاتی، رفتارهای تبعیض آمیز مالیاتی می‌کنند. یکی از مشکلات عمده بین مردم و حکومت‌ها اخذ مالیات است. این مسأله حتی باعث سوء تفاهم و ایجاد شکاف بین مردم و طبقه حاکم می‌شود. میزان مالیات، نوع رفتار با مؤدیان مالیاتی، هدفمند نبودن معافیت مالیاتی از جمله اموری است که می‌تواند حس تبعیض و بی عدالتی را در مردم تقویت کند. از اینرو باید اصل عدالت که یک ملاک و معیار در نظام اسلامی برای تمام ابعاد زندگی فردی و اجتماعی است؛ چه در اصل مالیات و چه در مشوق‌های مالیاتی لحاظ شود. معمولاً مشوق مالیاتی به منظور جذب سرمایه اعطاء می‌شود. هر چند مشوق‌ها از کارکردهای متفاوتی از جمله حمایت‌های منطقه‌ای، بخشی و گروهی برخوردارند؛ ولی نتایج بررسی‌ها از بی تأثیری و یا تأثیر ناچیز آن حکایت دارد. در کنار تردیدهایی که از اثربخشی این سیاست مالیاتی در تحقق اهداف مورد نظر دولت‌ها وجود دارد، بحث الحاق تدریجی کشورهای جهان به سازمان تجارت جهانی و الزام آنها به کاهش و شفافسازی حمایت‌های مالیاتی و غیرمالیاتی خود از صنایع و شرکت‌ها، بسیاری از کشورهای جهان را بر آن داشته تا در سیاست‌های مالیاتی و به ویژه مشوق مالیاتی خود تجدید نظر نمایند. امروزه بسیاری از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی نظیر بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول بر کاهش و هدفمند کردن مشوق‌های مالیاتی تأکید دارند و حتی این دو نهاد پولی بین‌المللی بسیاری از وام‌ها و کمک‌های خود را به حذف یا کاهش مشوق‌های مالیاتی مشروط کرده‌اند. اگرچه بخشودگی‌ها و یارانه‌های مالیاتی برای تشویق فعالیت‌ها تأثیر گذار هستند، ولی بنا به نظر کارشناسان مالی سیاست‌های مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی، در تأمین اهداف مورد نظر ناکارآمد بوده‌اند.

ان کووی (۲۰۰۰) نیز به بررسی تأثیر مشوق‌های مالیاتی بر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشور تانزانیای پرداخته است. به اعتقاد وی، اگرچه تشویق‌های مالیاتی ممکن است به افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی منجر شود اما دولت را از بخشی از درآمدهای آتی محروم خواهد کرد. بنا بر این لازم است که حتی الامکان مشوق‌های

مالیاتی به‌طور مناسب برقرار شوند یعنی طوری وضع گردند که ورود سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ناشی از آن منجر به افزایش رشد و در نتیجه، افزایش درآمدهای مالیاتی گردد.

ورگارا (۲۰۰۴) نیز در یک مطالعه تجربی که در کشور شیلی به انجام رسیده است، تأثیرات سیاست کاهش نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی را بر عملکرد سرمایه‌ای آن کشور مورد بررسی قرار داده است. وی هم در تحلیل کلان و هم در تحلیل خرد به این نتیجه معنادار رسیده که کاهش نرخ مالیات بر شرکت‌ها یکی از دلایل رشد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در طی اواخر دهه ۱۹۸۰ در کشور شیلی بوده است. داده‌های کلان مربوط به دوره زمانی ۱۹۷۵-۲۰۰۳ موید آن بوده است که اصلاح ساختار مالیاتی کشور شیلی و کاهش نرخ مالیات بر اشخاص حقوقی نرخ سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را ارتقا بخشیده است. همچنین داده‌های خرد مربوط به ۸۸ شرکت در دوره زمانی ۱۹۸۸ لغایت ۲۰۰۳ نیز موید این نتیجه‌گیری بوده است.

ایفرت (۲۰۱۰)، در تحقیق خود عنوان می‌کند که اصلاحات نظارتی و معافیت مالیاتی در صنایع مختلف در کشورهای نسبتاً فقیر اما با وضعیت حکمرانی خوب منجر به افزایش رشد اقتصادی می‌شود.

ابراهیم حیدر (۲۰۱۱)، به بررسی اصلاحات فضای کار، نظام مالیاتی و معافیت مالیاتی و رشد اقتصادی در ۲۷۱ کشور جهان در دوره بیست ساله پرداخته است. نتایج تحقیق وی بیانگر آن است که اصلاحات فضای کسب و کار ارتباط مثبت معنی‌داری با رشد اقتصادی کشورها دارد.

اویلری (۲۰۱۱) در مطالعه خود به این نتیجه رسیده است که مالیات‌ها به‌طور کلی اثر قابل توجهی بر رشد و توسعه اقتصادی ندارند، در حالی که تغییرات کوچک هزینه‌های انرژی و دستمزد اثرات مهمی بر رشد اقتصادی می‌گذارد، اما در مقابل آرنولد و همکارانش (۲۰۱۱) به این نتیجه رسیده‌اند که با اصلاح نظام مالیاتی می‌توان علاوه بر جبران بخشی از خسارات بحران مالی غرب، رشد بلندمدت اقتصاد را تأمین نمود. لوین (۲۰۱۲) نیز معتقد است سیاست‌های مالیاتی از دو طریق جابجایی در تمایلات سرمایه‌گذاری و تغییر در شرایط قراردادهای مالی بر رشد اقتصادی اثر می‌گذارد. در خصوص اثرات معافیت‌های مالیاتی بر رشد نیز وکرون (۲۰۱۳) با تأکید بر تأثیر بلند مدت توزیع نا متوازن درآمدها بر رشد اقتصادی، نقش معافیت‌های بلندمدت را در رشد قابل توجه دانسته‌اند.

۳- روش تحقیق

در این تحقیق، برای جمع‌آوری داده‌ها از روش پرسشنامه‌ای استفاده خواهد شد. روش پرسشنامه‌ای از متداول‌ترین روش‌های جمع‌آوری داده‌ها در تحقیقات پیمایشی و میدانی است. در این گونه تحقیقات پرسشنامه‌ها از مهم‌ترین منابع جمع‌آوری اطلاعات هستند، و برای طراحی سئوال‌ات و پاسخ‌ها بر مبنای طیف لیکرت استفاده می‌شود. طیف لیکرت یک مقیاس فاصله‌ای است که از تعدادی عبارت و گزینه‌های جوابیه تشکیل شده است. لذا مقیاس لیکرت یک مقیاس مرکب است که گزینه‌های جوابیه آن معمولاً نشانگر میزان موافقت یا مخالفت پاسخگو نسبت به یک موضوع یا مفهوم، اعم از مثبت یا منفی است. در این روش معمولاً برای هر سؤال ۵ جواب در نظر می‌گیرند و به هر جواب نمره‌ای می‌دهند. در طراحی پرسشنامه‌های این تحقیق، سئوال‌ات به صورت زیر دسته‌بندی شده‌اند.

جواب‌ها:	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم
نمره:	۵	۴	۳	۲	۱

جامعه و نمونه آماری پژوهش

با توجه به اینکه هدف این تحقیق تعیین میزان تأثیر معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش صنعت (شهرک‌های صنعتی) است، لذا جامعه مرتبط با آن کلیه مسئولین شرکت‌های سرمایه‌گذار تولیدی بخش خصوصی در این شهرک‌ها می‌باشند. با توجه به گستردگی این شرکت‌ها، عدم دسترسی به مسئولین شرکت‌ها، مشکلات مربوط به ارسال، جمع‌آوری و همچنین برگشت پرسشنامه از سوی مسئولین آنها و محدودیت زمانی پژوهش؛ لذا جامعه هدف یا به عبارتی دیگر جامعه آماری و چارچوب نمونه برداری مرتبط با موضوع تحقیق، شرکت‌های منتخب سرمایه‌گذار تولیدی در شهرک‌های صنعتی اشتهارد، شمس آباد تهران و شکوهیه قم که به نحوی در جذب و سرمایه‌گذاری بیش‌تر بخش خصوصی و صنعتی نقش دارند، در نظر گرفته شده است. سال مورد بررسی هم سال ۱۳۹۴ که پرسشنامه مورد نظر تکمیل خواهد شد، می‌باشد.

نمونه آماری با استفاده از فرمول نمونه‌گیری از جامعه نامحدود، در سطح خطای پنج درصد محاسبه خواهد شد. فرمول نمونه‌گیری نیز به صورت زیر می‌باشد:

$$n = \frac{Z_{\alpha}^2 S^2}{d^2}$$

که در رابطه بالا،

n: تعداد نمونه آماری،

Z_{α}^2 : فاصله اطمینان،

S^2 : واریانس نمونه، و

e: سطح خطای مورد انتظار است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها

پس از آنکه پژوهش‌گر داده‌ها را گردآوری و طبقه‌بندی کرد باید مرحله بعدی فرایند پژوهش، که به مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها معروف است، را آغاز کند. این مرحله در پژوهش اهمیت زیادی دارد، زیرا نشان‌دهنده تلاش‌ها و زحمات فراوان گذشته است. در این مرحله، پژوهش‌گر اطلاعات و داده‌ها را در جهت آزمون فرضیه و ارزیابی آن مورد بررسی قرار می‌دهد. در مرحله تجزیه و تحلیل، آنچه مهم است این است که پژوهش‌گر باید اطلاعات و داده‌ها را در مسیر هدف پژوهش، پاسخ‌گویی به سوالات پژوهش و نیز ارزیابی فرضیه‌های پژوهش خود، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد (حافظ نیا، ۱۳۸۵). در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها، از روش‌های مقایسه میانگین با استفاده از نرم افزار SPSS، فرضیه‌ها آزمون می‌شوند.

آزمون مقایسه میانگین یک جامعه

این روش برای آزمون فرض پیرامون میانگین یک جامعه استفاده می‌شود. در بیشتر پژوهش‌هایی که با مقیاس لیکرت انجام می‌شوند، جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش و تحلیل سوالات تخصصی مربوط به آنها از این آزمون استفاده می‌شود.

آزمون نرمال بودن داده‌ها: کولموگوروف - اسمیرنوف^۱

این آزمون که به افتخار دو آماردان روسی به این نام خوانده می‌شود، روش ناپارامتری ساده‌ای برای تعیین همگونی اطلاعات تجربی با توزیع‌های آماری منتخب است. در این آزمون فرض صفری که مورد آزمون قرار می‌گیرد، توزیع مشاهدات و توزیع مشخص با پارامتر معینی است که پژوهشگر با حدس و قرائن مختلف معتقد است توزیع مشاهدات با آن توزیع مشخص همخوانی دارد (آذر و مومنی، ۱۳۸۷). در صورتی که توزیع داده‌ها نرمال باشد از روش‌های پارامتریک. در صورت نرمال نبودن از روش‌های ناپارامتریک برای آزمون فرضیه‌ها استفاده می‌شود. در پژوهش حاضر ابتدا با استفاده از آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف، نرمال بودن داده‌ها مورد آزمون قرار می‌گیرد. فرض صفر و فرض مقابل به منظور بررسی نرمال بودن داده‌ها، به صورت زیر است:

H_0 : توزیع داده‌ها نرمال است

H_1 : توزیع داده‌ها نرمال نیست

اگر مقدار $P\text{-Value} < 0.05$ باشد یعنی داده‌ها نرمال و در غیر این صورت داده‌ها غیرنرمال است.

۴- یافته‌های تحقیق**آزمون فرضیه‌ها****آزمون فرضیه اصلی اول**

فرضیه اصلی اول بدین صورت است:

"معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم درافزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی تأثیر دارد." "نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با استفاده از روش مقایسه میانگین یک جامعه در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- نتایج آزمون فرضیه اصلی اول

نتیجه	معناداری آماره t	آماره t	انحراف معیار	میانگین	
معنادار	۰/۰۰۰	۶/۸۶	۰/۶۸۳	۳/۴۶	فرضیه اصلی اول

1- Kolmogorov-Smirnov

برای این که فرضیه مورد بررسی معنادار باشد، باید سطح معناداری آماره t کم‌تر از سطح خطای آزمون (اینجا ۵ درصد) باشد. همان‌طور که مشاهده می‌شود معناداری آماره t برابر ۰/۰۰۰ و کم‌تر از سطح خطای ۵ درصد است. بنابراین این فرضیه پذیرفته شده و می‌توان گفت معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی تأثیر دارد. میانگین پاسخ‌های داده شده به سوال‌های مربوط به آزمون این فرضیه نیز برابر ۳/۴۶ می‌باشد و نشان می‌دهد به نظر بیش‌تر پاسخ‌دهندگان معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم تأثیری بیش از حد متوسط (امتیاز ۳) بر افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی دارد.

آزمون فرضیه اصلی دوم

فرضیه اصلی دوم بدین صورت است:

"معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی مناطق کم‌تر توسعه یافته تأثیر دارد."

نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با استفاده از روش مقایسه میانگین یک جامعه در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲- نتایج آزمون فرضیه اصلی دوم

نتیجه	معناداری آماره t	آماره t	انحراف معیار	میانگین	فرضیه اصلی دوم
معنادار	۰/۰۰۰	۱۲/۵۱	۰/۷۷۴	۳/۹۸	

همان‌طور که مشاهده می‌شود معناداری آماره t برابر ۰/۰۰۰ و کم‌تر از سطح خطای ۵ درصد است. بنابراین این فرضیه پذیرفته شده و می‌توان گفت معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌ها یصنعتی مناطق کم‌تر توسعه یافته تأثیر دارد. میانگین پاسخ‌های داده شده به سوال‌های مربوط به آزمون این فرضیه نیز برابر ۳/۹۸ می‌باشد و نشان می‌دهد به نظر بیش‌تر پاسخ‌دهندگان معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم

تأثیری بیش از حد متوسط (امتیاز ۳) بر افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی مناطق کم‌تر توسعه‌یافته دارد.

آزمون فرضیه فرعی اول

فرضیه فرعی اول بدین صورت است:

"اصلاح پوشش زمانی معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم از طرف دولت باعث افزایش سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش‌های صنعتی می‌شود." نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با استفاده از روش مقایسه میانگین یک جامعه در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳- نتایج آزمون فرضیه فرعی اول

نتیجه	معناداری آماره t	آماره t	انحراف معیار	میانگین	فرضیه فرعی اول
معنادار	۰/۰۰۰	۱۴/۹۶	۰/۶۷	۴/۰۲	

همان‌طور که مشاهده می‌شود معناداری آماره t برابر ۰/۰۰۰ و کم‌تر از سطح خطای ۵ درصد است. بنابراین این فرضیه پذیرفته شده و می‌توان گفت اصلاح پوشش زمانی معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم از طرف دولت باعث افزایش سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش‌های صنعتی می‌شود. میانگین پاسخ‌های داده شده به سوال‌های مربوط به آزمون این فرضیه نیز برابر ۴/۰۲ می‌باشد و نشان می‌دهد به نظر بیش‌تر پاسخ‌دهندگان اصلاح پوشش زمانی معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم از طرف دولت تأثیری بیش از حد متوسط (امتیاز ۳) بر افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی دارد.

آزمون فرضیه فرعی دوم

فرضیه فرعی دوم بدین صورت است:

"برخورداری شهرک‌های صنعتی مستقر در محدوده شعاع تعیین شده در تبصره ۲ ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم از معافیت مالیاتی ماده مذکور باعث افزایش سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش‌های صنعتی می‌شود."

نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با استفاده از روش مقایسه میانگین یک جامعه در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴- نتایج آزمون فرضیه فرعی دوم

نتیجه	معناداری آماره t	آماره t	انحراف معیار	میانگین	
معنادار	۰/۰۰۰	۱۲/۸۸	۰/۶۲۲	۳/۸۱	فرضیه فرعی دوم

همان‌طور که مشاهده می‌شود معناداری آماره t برابر ۰/۰۰۰ و کم‌تر از سطح خطای ۵ درصد است. بنابراین این فرضیه پذیرفته شده و می‌توان گفت برخورداری شهرک‌های صنعتی مستقر در محدوده شعاع تعیین شده در تبصره ۲ ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم از معافیت مالیاتی ماده مذکور باعث افزایش سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش‌های صنعتی می‌شود. میانگین پاسخ‌های داده شده به سوال‌های مربوط به آزمون این فرضیه نیز برابر ۳/۸۱ می‌باشد و نشان می‌دهد به نظر بیش‌تر پاسخ‌دهندگان اصلاح شعاع مکانی معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم تأثیری بیش از حد متوسط (امتیاز ۳) بر افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی دارد.

آزمون فرضیه فرعی سوم

فرضیه فرعی سوم بدین صورت است:

"اصلاح ماخذ محاسبه معافیت موضوع ماده ۱۳۲ ق. م. م از سود ابرازی به سود مشمول مالیات تعیین شده باعث برخورداری بهینه از معافیت مزبور خواهد شد." نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با استفاده از روش مقایسه میانگین یک جامعه در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵- نتایج آزمون فرضیه فرعی سوم

نتیجه	معناداری آماره t	آماره t	انحراف معیار	میانگین	
معنادار	۰/۰۰۰	۲۰/۴۴	۰/۴۹۷	۴/۰۳	فرضیه فرعی سوم

همان‌طور که مشاهده می‌شود معناداری آماره t برابر ۰/۰۰۰ و کم‌تر از سطح خطای ۵ درصد است. بنابراین این فرضیه پذیرفته شده و می‌توان گفت اصلاح ماخذ محاسبه

معافیت موضوع ماده ۱۳۲ ق.م.م از سود ابرازی به سود مشمول مالیات تعیین شده باعث برخورداری بهینه از معافیت مزبور خواهد شد. میانگین پاسخ‌های داده شده به سوال‌های مربوط به آزمون این فرضیه نیز برابر ۴/۰۳ می‌باشد و نشان می‌دهد به نظر بیشتر پاسخ‌دهندگان اصلاح مآخذ محاسبه معافیت موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم تأثیری بیش از حد متوسط (امتیاز ۳) بر افزایش میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شهرک‌های صنعتی دارد.

رتبه‌بندی عوامل معافیت مالیاتی

برای این که ببینیم کدام یک از فعالیت‌های طبقه‌بندی شده از اهمیت بیشتری برخوردار است، از آزمون رتبه‌بندی فریدمن استفاده شد. نتایج آزمون فریدمن در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶- آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی عوامل معافیت مالیاتی

معناداری	آماره کای-دو	
۰/۰۰۰	۱۵/۷۰	آزمون فریدمن

در این آزمون در صورتی که معناداری آماره کای-دو کمتر از سطح خطا (۵ درصد) باشد، نشان می‌دهد که بین عوامل مورد بررسی از نظر رتبه‌بندی تفاوت وجود دارد. همان‌طور که مشاهده می‌شود معناداری آماره کای-دو برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از سطح خطای آزمون است. بنابراین بین سه عامل معافیت شامل پوشش زمانی، شعاع مکانی و نرخ معافیت مالیاتی از نظر رتبه‌بندی و اهمیت تفاوت معناداری وجود دارد. در جدول ۷ رتبه‌بندی این عوامل ارائه شده است.

جدول ۷- رتبه‌بندی عوامل اصلی

رتبه	میانگین رتبه	
اول	۲/۱۹	پوشش زمانی
دوم	۲/۱۴	شعاع مکانی
سوم	۱/۶۷	نرخ معافیت

همان‌گونه که مشاهده می‌شود، پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه بیشترین اهمیت بین عوامل معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ در افزایش و جذب سرمایه‌گذاری را به عامل پوشش زمانی معافیت داده‌اند. پس از آن شعاع مکانی معافیت عامل دوم از نظر اهمیت و در نهایت نرخ معافیت مالیاتی عامل سوم می‌باشد.

۴- بحث و نتیجه‌گیری

همان‌گونه که مشاهده می‌شود، همه فرضیه مطرح شده با توجه به آزمون آماری پذیرفته شدند. در هر پنج فرضیه آزمون شده، متوسط پاسخ‌های داده شده بیش از ۳ می‌باشد که بدین معناست از نظر پاسخ‌دهندگان، عوامل ذکر شده در فرضیه‌ها تأثیری معنادار در افزایش و جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی دارد. در ارتباط با معافیت مالیاتی مربوطه نیز سه عامل پوشش زمانی معافیت مالیاتی، شعاع مکانی معافیت مالیاتی و مآخذ محاسبه معافیت مالیاتی مطرح بود. به همین منظور از پاسخ‌دهندگان خواسته شده بود تا اولویت خود را در ارتباط با تأثیرگذاری هر کدام از این عوامل برای افزایش و جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی تعیین کنند که در نتیجه آن، پاسخ دهندگان به پرسشنامه بیشترین اهمیت بین عوامل معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ در افزایش و جذب سرمایه‌گذاری را به عامل پوشش زمانی معافیت دادند. پس از آن شعاع مکانی معافیت عامل دوم از نظر اهمیت و در نهایت نرخ معافیت مالیاتی عامل سوم می‌باشد.

پیشنهاد‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری پژوهش و یافته‌های حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش، پیشنهاد‌های زیر مطرح می‌شود.

پیشنهاد‌های حاصل از یافته‌های پژوهش

همان‌طور که بیان شد، نتایج به دست آمده از پژوهش به‌طور کلی نشان داد معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ ق. م. م. و عوامل آن تأثیر معناداری بر افزایش و جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی دارد. بدین منظور پیشنهادات زیر مطرح می‌گردد:

- ۱- به قانون‌گذاران و مسئولان سازمان امور مالیاتی و بخش صنعت کشور توصیه می‌شود پوشش زمانی بیش‌تری (حداقل ۱۰ سال) برای معافیت‌های مالیاتی شهرک‌های صنعتی در نظر بگیرند.
- ۲- پیشنهاد می‌گردد شهرک‌های صنعتی مستقر در تهران، اصفهان، مراکز سایر استان‌ها و شهرهای بیش از ۳۰۰ هزار نفر جمعیت نیز بدون محدودیت شعاع مکانی از معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ ق م م برخوردار گردند
- ۳- اصلاح مآخذ محاسبه معافیت مالیاتی ماده ۱۳۲ ق. م. م از درآمد ابرازی به درآمد مشمول مالیات تعیین شده در جذب سرمایه‌گذاران خصوصی تأثیر دارد.
- ۴- افزایش معافیت‌های مالیاتی شرکت‌های مستقر در شهرک‌های صنعتی موجب مناسب‌تر شدن بستر سرمایه‌گذاری خصوصی در این شهرک‌ها و در نهایت افزایش کارایی در صنعت و حمایت از تولیدات داخلی و اشتغال‌زایی می‌گردد.

فهرست منابع

- نظری، حسن؛ آقایی، اله محمد و سیدحمید جوشقانی نائینی (۱۳۹۰). "مالیات و مشوق مالیاتی در گردونه عدالت اجتماعی" پژوهشنامه مالیات، شماره ۱۹، ۱۵۳-۱۸۲.
- برادران شرکاء، حمیدرضا و سید مهدی سید مطهری (۱۳۸۶). "رابطه متغیرهای مهم کلان اقتصادی با متغیرهای عمده حسابداری در ایران" مطالعات حسابداری، شماره ۲۰، ۳۵-۲.
- عبدالملکی حجت الله، شهناز شیردلیان "تحلیل تأثیر معافیت‌های مالیاتی بر کارایی اقتصادی منطقه ای" فصلنامه پژوهشنامه مالیات شماره ۲۰ (۱۳۹۲).
- آذربایجانی، کریم و همکاران "بررسی اثر سیاست‌های مالیاتی بر نابرابری درآمد و رشد اقتصادی" نشریه راهبرد یاس شماره ۲۶ (۱۳۹۱).
- رضائی، ابراهیم (۱۳۸۸). «بررسی رفتار مصرف و پس‌انداز در چارچوب مدل رشد نئوکلاسیک»،
- سازمان امور مالیاتی، نماگرهای مالیاتی، دوره‌های مختلف.
- پژویان، جمشید و تانیا خسروی (۱۳۹۱). "تأثیر تورم بر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی" دانش سرمایه‌گذاری، شماره ۴، ۱-۱۷.

حکیمی (۱۳۹۲). "بررسی مکانیزم تحریک فرآیند سرمایه‌گذاری توسط مالیات در شرکت‌های صنعتی جمهوری اسلامی ایران." تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۱۸.

عبدالملکی، حجت‌ا... و شیردلیان، شهناز (۱۳۹۲). "تحلیل تأثیر معافیت‌های مالیاتی بر کارایی اقتصادی منطقه‌ای (مطالعه موردی معافیت‌های مالیاتی مناطق محروم موضوع ماده ۱۳۲ ق م م)." پژوهشنامه مالیات، شماره ۶۸، ۱۶۹-۱۹۸.

فیض (۱۳۹۳). "تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر بر کارایی و اثر بخشی ساختار معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی در استان سمنان" پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی.

Hornby, A. S. (2001). Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. 6th Ed, Oxford University Press.

Vergara, Rodrigo) (2004), "Taxation and private investment: evidence for Chile". available at: ssrn.com

O'Leary, Sean (2011), Economic Development and the Business Personal Property Tax, Conference of Southern County Associations, www.wvpolicy.org

Arnold, Jens Matthias (2011), Tax Policy for Economic Recovery and Growth, The Economic Journal, Volume 121, pages F59-F80.

Repetti, R. James & L. Caron, Paul (2013), Occupy the Tax Code: Using the Estate Tax to Reduce Inequality and Spur Economic Growth, University of Cincinnati – College of Law, Vol. 40, No. 5.

Leora kalpper, Inessa love, 2012. The Impact of Business Environment Reforms on New Firm Registration.

Jamal Ibrahim heidar, 2011. The Impact of Business Regulatory Reforms on Economic growth.

Aizenman, Josha and Nancy Marion, 1995. "Volatility, Investment and disappointment aversion". NBER Working paper, No 5363.

Dixit, avinash. & Robert, S. pindyck "Investment under uncertainty" princeton university press, princeton, new jersey (1994).

Guiso, L. & G, Parigi. 1998. "Investment and demand uncertainty" Mimeo, Banca, Italia.